Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΌΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΊΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 20ής Ιανουαρίου 2021 *

«Αίτηση αναιρέσεως – Ανταγωνισμός – Συμπράξεις – Απόφαση της Επιτροπής με την οποία διαπιστώνεται παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ – Πρόστιμα – Ακύρωση – Επιστροφή του κύριου ποσού του προστίμου – Άρθρο 266 ΣΛΕΕ – Τόκοι υπερημερίας – Διάκριση μεταξύ τόκων υπερημερίας και αντισταθμιστικών τόκων – Υπολογισμός των τόκων – Άρθρο 90, παράγραφος 4, στοιχείο α', δεύτερη περίοδος, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 1268/2012»

Στην υπόθεση C-301/19 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 11 Απριλίου 2019,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους F. Dintilhac, P. Rossi και F. Jimeno Fernández,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η:

Printeos SA, με έδρα την Alcalá de Henares (Ισπανία), εκπροσωπούμενη από τους H. Brokelmann και P. Martínez-Lage Sobredo, abogados,

προσφεύγουσα-ενάγουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin και K. Jürimäe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της απόφασης που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

Απόφαση

1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί την αναίρεση της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 12ης Φεβρουαρίου 2019, Printeos κατά Επιτροπής (Τ-201/17, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2019:81), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο, δεχόμενο εν μέρει την αγωγή της Printeos SA, υποχρέωσε την Ευρωπαϊκή Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, να αποκαταστήσει τη ζημία που υπέστη η εταιρία αυτή από τη μη καταβολή προς αυτήν του ποσού των 184 592,95 ευρώ που της οφειλόταν για τόκους υπερημερίας για την περίοδο από τις 9 Μαρτίου 2015 έως την 1η Φεβρουαρίου 2017, δυνάμει του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, σε εκτέλεση της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2016, Printeos κ.λπ. κατά Επιτροπής (Τ-95/15, EU:T:2016:722), και διέταξε την προσαύξηση του ποσού της εν λόγω αποζημίωσης με τόκους υπερημερίας, υπολογιζόμενους με αφετηρία τη δημοσίευση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης και μέχρι την πλήρη εξόφληση, βάσει του επιτοκίου που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) για τις κύριες πράξεις της αναχρηματοδότησης (στο εξής: επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ) προσαυξημένου κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες.

2 Η Printeos άσκησε ανταναίρεση με την οποία ζητεί τη μερική αναίρεση του σημείου 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, σχετικά με την dies a quo της εν λόγω προσαύξησης.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός (ΕΚ) 1/2003

3 Το άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101 και 102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), με τίτλο «Έλεγχος από το Δικαστήριο», ορίζει τα εξής:

«Το Δικαστήριο διαθέτει πλήρη δικαιοδοσία για τον έλεγχο των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Δύναται να ακυρώσει, να μειώσει ή να επαυξήσει τα πρόστιμα ή τις περιοδικές χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί.»

Ο δημοσιονομικός κανονισμός

4 Υπό τον τίτλο «Βεβαίωση απαίτησης», το άρθρο 78 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ 2012, L 298, σ. 1, στο εξής: δημοσιονομικός κανονισμός), όριζε τα εξής:

«1. Βεβαίωση μιας απαίτησης είναι η πράξη με την οποία ο αρμόδιος διατάκτης:

α) επαληθεύει την ύπαρξη οφειλής·

β) προσδιορίζει ή επαληθεύει την πραγματική υπόσταση και το ποσό της οφειλής·

γ) επαληθεύει τους όρους υπό τους οποίους η οφειλή καθίσταται απαιτητή.

2. Οι ίδιοι πόροι που αποδίδονται στην Επιτροπή, καθώς και κάθε απαίτηση που προσδιορίζεται ως βεβαία, εκκαθαρισμένη και απαιτητή, βεβαιώνονται με ένταλμα είσπραξης στον υπόλογο, ακολουθούμενο από χρεωστικό σημείωμα προς τον οφειλέτη, τα οποία εκδίδονται και τα δύο από τον αρμόδιο διατάκτη.

3. Τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά ανακτώνται.

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 210, σχετικά με λεπτομερείς κανόνες για τη βεβαίωση των απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας και των δικαιολογητικών εγγράφων, και για τους τόκους υπερημερίας.»

5 Το άρθρο 83 του δημοσιονομικού κανονισμού, με τίτλο «Πρόστιμα, κυρώσεις και παραγόμενοι τόκοι που επιβάλλονται από την Επιτροπή», προέβλεπε τα εξής:

«1. Τα ποσά που εισπράττονται ως πρόστιμα, ποινές και κυρώσεις, και κάθε παραγόμενος τόκος ή άλλα έσοδα που δημιουργούνται από αυτά δεν εγγράφονται ως έσοδα του προϋπολογισμού ενόσω οι αντίστοιχες αποφάσεις είναι δυνατόν να ανατραπούν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Τα ποσά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εγγράφονται ως έσοδα του προϋπολογισμού όσο το δυνατόν συντομότερα και το αργότερο κατά το έτος που ακολουθεί την εξάντληση όλων των ένδικων μέσων. Τα ποσά που επιστρέφονται στην οντότητα που τα έχει καταβάλει σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν εγγράφονται ως έσοδα του προϋπολογισμού.

[…]

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις […] σχετικά με λεπτομερείς κανόνες για τα ποσά που εισπράττονται υπό μορφή προστίμων, κυρώσεων και παραγόμενων τόκων.»

6 Το άρθρο 92 του δημοσιονομικού κανονισμού, με τίτλο «Προθεσμίες», προέβλεπε τα εξής:

«1. Οι προθεσμίες για την πραγματοποίηση των πληρωμών είναι οι εξής:

α) 90 ημερολογιακές ημέρες για τις συμφωνίες ανάθεσης, τις συμβάσεις, τις συμφωνίες επιδότησης και τις αποφάσεις για τεχνικές υπηρεσίες ή ενέργειες που είναι ιδιαιτέρως πολύπλοκο να αξιολογηθούν και για τις οποίες η πληρωμή υπόκειται σε έγκριση έκθεσης ή πιστοποιητικού·

β) 60 ημερολογιακές ημέρες για όλες τις άλλες συμφωνίες ανάθεσης, τις συμβάσεις, τις συμφωνίες επιδότησης και τις αποφάσεις για τις οποίες η πληρωμή υπόκειται σε έγκριση έκθεσης ή πιστοποιητικού·

γ) 30 ημερολογιακές ημέρες για όλες τις άλλες συμφωνίες ανάθεσης, συμβάσεις, συμφωνίες επιδότησης και αποφάσεις.

[…]

5. Εκτός από την περίπτωση των κρατών μελών, μετά την παρέλευση των προθεσμιών που ορίζονται στην παράγραφο 1, ο πιστωτής δικαιούται τόκους.

6. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 210, σχετικά με λεπτομερείς κανόνες για τις προθεσμίες πληρωμής και για τον προσδιορισμό των όρων υπό τους οποίους οι πιστωτές που πληρώθηκαν με καθυστέρηση δικαιούνται τόκους υπερημερίας εις βάρος της γραμμής στην οποία είχε εγγραφεί η δαπάνη ως προς το κεφάλαιο.»

Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 1268/2012

7 Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 1268/2012 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του δημοσιονομικού κανονισμού (ΕΕ 2012, L 362, σ. 1), εκδόθηκε από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 78, παράγραφος 4, του δημοσιονομικού κανονισμού.

8 Το άρθρο 80, παράγραφος 3, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012 προέβλεπε τα εξής:

«Με το χρεωστικό σημείωμα πληροφορείται ο οφειλέτης ότι:

[…]

β) εάν η καταβολή οφειλής πραγματοποιηθεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας, δεν οφείλεται τόκος υπερημερίας·

[…]».

9 Κατά το άρθρο 83 του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Τόκοι υπερημερίας»:

«1. Με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών διατάξεων που απορρέουν από την εφαρμογή τομεακών κανονισμών, κάθε απαίτηση που δεν έχει καταβληθεί κατά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) γεννά τόκους σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Επί των απαιτήσεων που δεν καταβάλλονται εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) ισχύει το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης, όπως αυτό δημοσιεύεται στη σειρά C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ισχύει την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκπνέει η προθεσμία, προσαυξημένο κατά:

α) οκτώ εκατοστιαίες μονάδες όταν το γενεσιουργό αίτιο της απαίτησης είναι δημόσια σύμβαση προμηθειών και υπηρεσιών που αναφέρονται στον τίτλο V·

β) τρεισήμισι εκατοστιαίες μονάδες σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

3. Οι τόκοι υπολογίζονται από την ημερολογιακή ημέρα που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) και προσδιορίζεται στο χρεωστικό σημείωμα, έως την ημερολογιακή ημέρα κατά την οποία εξοφλείται πλήρως η οφειλή.

Το ένταλμα είσπραξης που αντιστοιχεί στο ποσό των τόκων υπερημερίας εκδίδεται όταν πράγματι εισπραχθούν οι τόκοι αυτοί.

4. Στην περίπτωση των προστίμων, όταν ο οφειλέτης καταθέτει χρηματική εγγύηση αποδεκτή από τον υπόλογο αντί πληρωμής, το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την ημέρα της εκπνοής της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 80 παράγραφος 3 στοιχείο β) είναι το επιτόκιο το οποίο αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και είναι το επιτόκιο που ίσχυε την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η απόφαση επιβολή[ς] προστίμου, προσαυξημένο μόνο κατά μία και μισή εκατοστιαία μονάδα.»

10 Το άρθρο 90 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Είσπραξη προστίμων ή άλλων κυρώσεων», όριζε τα εξής:

«1. Όταν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιλαμβάνεται προσφυγής κατά απόφασης της Επιτροπής με την οποία επιβάλλονται πρόστιμα ή άλλες κυρώσεις δυνάμει της ΣΛΕΕ ή της Συνθήκης Ευρατόμ, και έως ότου εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα, ο οφειλέτης είτε εξοφλεί προσωρινά τα σχετικά ποσά καταβάλλοντάς τα στον τραπεζικό λογαριασμό που ορίζει ο υπόλογος, είτε παρέχει αποδεκτή για τον υπόλογο χρηματική εγγύηση. Η εν λόγω εγγύηση είναι ανεξάρτητη από την υποχρέωση καταβολής του προστίμου ή άλλης κύρωσης και μπορεί να εκτελεσθεί σε πρώτη ζήτηση. Η εγγύηση αυτή καλύπτει την απαίτηση ως προς το οφειλόμενο κεφάλαιο και τους τόκους, που υπολογίζονται κατά το άρθρο 83 παράγραφος 4.

2. Η Επιτροπή ασφαλίζει τα προσωρινώς εισπραχθέντα ποσά επενδύοντάς τα σε χρηματοπιστωτικά στοιχεία και με τον τρόπο αυτόν εξασφαλίζει ασφάλεια και ρευστότητα σε σχέση με τα εν λόγω ποσά επιδιώκοντας συγχρόνως θετική απόδοση.

[…]

4. Αφού εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα και εφόσον το πρόστιμο ή η χρηματική ποινή έχει ακυρωθεί ή μειωθεί, λαμβάνεται ένα τουλάχιστον από τα ακόλουθα μέτρα:

α) τα αχρεωστήτως εισπραχθέντα ποσά μαζί με τους τόκους επιστρέφονται στον ενδιαφερόμενο τρίτο. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η συνολική απόδοση κατά τη σχετική περίοδο υπήρξε αρνητική, η ονομαστική αξία των αχρεωστήτως εισπραχθέντων ποσών επιστρέφεται·

β) εφόσον έχει συσταθεί χρηματοοικονομική εγγύηση, αυτή αποδεσμεύεται αναλόγως.»

11 Το άρθρο 111, παράγραφος 4, του κατ’ εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012 είχε ως εξής:

«Κατά την εκπνοή των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο πιστωτής δικαιούται τόκους υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) τα επιτόκια είναι εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 83 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού,

β) οι τόκοι οφείλονται για το διάστημα από την ημερολογιακή ημέρα που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας πληρωμής που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού μέχρι και την ημέρα πληρωμής.

[…]»

Ιστορικό της διαφοράς

12 Το ιστορικό της διαφοράς, το οποίο παρατίθεται στις σκέψεις 1 έως 27 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, μπορεί, για τις ανάγκες της παρούσας διαδικασίας, να συνοψισθεί ως ακολούθως.

13 Με το άρθρο 1, παράγραφος 5, στοιχείο α′ της απόφασής της C(2014) 9295 τελικό, της 10ης Δεκεμβρίου 2014, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 101 [ΣΛΕΕ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (AT.39780 – Φάκελοι) (στο εξής: απόφαση του 2014), η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η Printeos είχε παραβεί το άρθρο 101 ΣΛΕΕ και το άρθρο 53 της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, της 2ας Μαΐου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), διότι συμμετείχε, κατά το διάστημα από τις 8 Οκτωβρίου 2003 έως τις 22 Απριλίου 2008, σε σύμπραξη συναφθείσα και τεθείσα σε εφαρμογή στην ευρωπαϊκή αγορά τυποποιημένων φακέλων βάσει καταλόγου και ειδικών τυπωμένων φακέλων, συμπεριλαμβανομένων των αγορών της Δανίας, της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Σουηδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Νορβηγίας.

14 Με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ε′, της απόφασης αυτής, η Επιτροπή επέβαλε στην Printeos, από κοινού και εις ολόκληρον με ορισμένες από τις θυγατρικές της, πρόστιμο ύψους 4 729 000 ευρώ, λόγω της διαπιστωθείσας παραβάσεως.

15 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, της εν λόγω απόφασης, το πρόστιμο έπρεπε να καταβληθεί εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση της ως άνω απόφασης.

16 Το άρθρο 2, παράγραφος 3, της απόφασης του 2014 όριζε τα εξής:

«Μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής, καθίστανται αυτοδικαίως απαιτητοί τόκοι με το εφαρμοστέο επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ από την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες.

Όταν επιχείρηση που διαλαμβάνεται στο άρθρο 1 ασκήσει προσφυγή, η επιχείρηση αυτή καλύπτει το ποσό του προστίμου εμπροθέσμως είτε καταθέτοντας αποδεκτή χρηματική εγγύηση είτε καταβάλλοντας προσωρινά το ποσό του προστίμου σύμφωνα με το άρθρο 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού [1268/2012].»

17 Η απόφαση του 2014 κοινοποιήθηκε στην Printeos στις 11 Δεκεμβρίου 2014. Με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 16ης Φεβρουαρίου 2015, η Επιτροπή τής υπενθύμισε ότι το πρόστιμο που επιβλήθηκε με την απόφαση αυτή έπρεπε να καλυφθεί εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω απόφασης και ότι, σε περίπτωση που η Printeos αποφάσιζε να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, έπρεπε είτε να συστήσει επαρκή τραπεζική εγγύηση είτε να προβεί σε προσωρινή καταβολή του εν λόγω προστίμου.

18 Η Επιτροπή επισύναψε στο εν λόγω μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σημείωμα της 20ής Ιουλίου 2002, με τίτλο «Information Note on Provisionally Paid or Guaranteed Fines» (Ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με τα πρόστιμα που αποτελούν αντικείμενο προσωρινής καταβολής ή εγγύησης), το οποίο ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«[…] ο υπόλογος εισπράττει προσωρινά τα ποσά των προστίμων που αποτελούν το αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη συγκεκριμένη εταιρία ή ζητεί από αυτήν τη σύσταση εγγύησης. Αφού εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα, τα προσωρινά εισπραχθέντα ποσά και οι παραχθέντες τόκοι εγγράφονται στον προϋπολογισμό ή επιστρέφονται, εν όλω ή εν μέρει, στη συγκεκριμένη εταιρία.

[…]

Στην περίπτωση των προστίμων που επιβάλλει η Επιτροπή από το 2010 και μετά, η Επιτροπή επενδύει τα ποσά που εισπράχθηκαν προσωρινά σε ταμείο το οποίο αποτελείται από χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων με άνοιγμα κινδύνου περιοριζόμενο στο άνοιγμα που συνδέεται με κρατικά ομόλογα υψηλής ποιότητας με μέγιστη εναπομένουσα διάρκεια [δύο] ετών και το οποίο διαχειρίζονται οι υπηρεσίες της Επιτροπής.

Εάν το Δικαστήριο ακυρώσει το πρόστιμο, εν όλω ή εν μέρει, η Επιτροπή επιστρέφει το ποσό του προστίμου που ακυρώθηκε, εν όλω ή εν μέρει, προσαυξημένο με την εγγυημένη απόδοση.

Η εν λόγω εγγυημένη απόδοση βασίζεται στην απόδοση ειδικού τίτλου αναφοράς, που υπολογίζεται για τη διάρκεια της επένδυσης. […]»

19 Η Printeos, αφενός, άσκησε στις 20 Φεβρουαρίου 2015 προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, με κύριο αίτημα την ακύρωση της απόφασης του 2014, κατά το μέρος που την αφορούσε, και, αφετέρου, κατέβαλε προσωρινά, στις 9 Μαρτίου 2015, το πρόστιμο που της είχε επιβληθεί με την απόφαση αυτή.

20 Το ποσό του προστίμου που πλήρωσε η Printeos καταβλήθηκε σε ταμείο χρηματοπιστωτικών στοιχείων (στο εξής: ταμείο BUFI), το οποίο συστάθηκε με την απόφαση C(2009) 4264 τελικό της Επιτροπής, της 15ης Ιουνίου 2009, σχετικά με τη μείωση των κινδύνων όσον αφορά τη διαχείριση των προσωρινά εισπραχθέντων προστίμων, και το οποίο διαχειρίζεται η Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) «Οικονομικές και χρηματοδοτικές υποθέσεις». Η απόφαση αυτή στηρίχθηκε στο άρθρο 74 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 2002, L 248, σ. 1), το οποίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 83 του δημοσιονομικού κανονισμού.

21 Με την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2016, Printeos κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-95/15, EU:T:2016:722), το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, της απόφασης του 2014. Η απόφαση αυτή κατέστη αμετάκλητη, καθόσον δεν ασκήθηκε εμπροθέσμως εναντίον της καμία αναίρεση.

22 Στις 26 Ιανουαρίου 2017 πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ της Επιτροπής και της Printeos. Η Επιτροπή ενημέρωσε την Printeos ότι, κατόπιν της ακύρωσης από το Γενικό Δικαστήριο της απόφασης του 2014, κατά το μέρος της που της επιβλήθηκε πρόστιμο, επρόκειτο να της επιστρέψει το ποσό του προσωρινώς καταβληθέντος προστίμου. Η Printeos ζήτησε να συμπεριληφθούν οι τόκοι επί του ποσού αυτού του προστίμου, υπολογιζόμενοι με αφετηρία την ημερομηνία της προσωρινής πληρωμής, στις 9 Μαρτίου 2015, με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, δηλαδή με το ίδιο επιτόκιο που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, της απόφασης του 2014 σε περίπτωση εκπρόθεσμης πληρωμής του προστίμου. Με δύο ηλεκτρονικά μηνύματα της ίδιας ημέρας, η Επιτροπή απέρριψε το αίτημα αυτό, υπενθυμίζοντας ότι, όπως αναφερόταν στο ενημερωτικό σημείωμα που επισυνάπτεται στο από 16 Φεβρουαρίου 2015 ηλεκτρονικό μήνυμά της, τα πρόστιμα που εισπράττονται προσωρινά επενδύονται σε ταμείο και, σε περίπτωση ακύρωσης, επιστρέφονται, προσαυξημένα με εγγυημένη απόδοση βάσει της απόδοσης του ειδικού τίτλου αναφοράς. Η απόδοση όμως αυτή ήταν αρνητική για την περίοδο κατά την οποία το ποσό του καταβληθέντος από την Printeos προστίμου είχε επενδυθεί στο ταμείο BUFI, οπότε έπρεπε να της επιστραφεί μόνον το κύριο ποσό του προστίμου αυτού.

23 Στις 27 Ιανουαρίου 2017, η Printeos, στηριζόμενη στο άρθρο 266 ΣΛΕΕ, καθώς και στην απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2001, Corus UK κατά Επιτροπής (T-171/99, EU:T:2001:249), επανέλαβε το αίτημά της περί καταβολής τόκων.

24 Την 1η Φεβρουαρίου 2017, η Επιτροπή επέστρεψε στην Printeos το πρόστιμο που είχε καταβληθεί στις 9 Μαρτίου 2015. Αντιθέτως, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 3ης Φεβρουαρίου 2017, η Επιτροπή απέρριψε τα επιχειρήματα που προέβαλε η Printeos προς στήριξη του αιτήματός της περί καταβολής τόκων, υπογραμμίζοντας ότι η επιλογή να προβεί σε προσωρινή καταβολή του προστίμου αντί να συστήσει χρηματική εγγύηση αποτελούσε απόφαση της ίδιας της Printeos και ότι, επιπλέον, η Printeos είχε πλήρη επίγνωση του ότι το ποσό του προστίμου που καταβλήθηκε προσωρινά επρόκειτο να επενδυθεί σε ταμείο, του οποίου η λειτουργία καθώς και η έννοια της εγγυημένης απόδοσης εξηγήθηκαν λεπτομερώς στο ενημερωτικό σημείωμα που επισυνάφθηκε στο ηλεκτρονικό μήνυμα της 16ης Φεβρουαρίου 2015.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

25 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 31 Μαρτίου 2017, η Printeos άσκησε προσφυγή-αγωγή [στο εξής: αγωγή] με κύριο αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει, αφενός, αποζημίωση, ύψους 184 592,95 ευρώ για αντισταθμιστικούς τόκους, υπολογιζόμενους επί του ποσού των 4 729 000 ευρώ με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες, για την περίοδο από τις 9 Μαρτίου 2015 έως την 1η Φεβρουαρίου 2017, ή, εάν αυτό δεν γινόταν δεκτό, με το επιτόκιο που θα έκρινε πρόσφορο το Γενικό Δικαστήριο και, αφετέρου, αντισταθμιστικούς τόκους επί του ποσού των 184 592,95 ευρώ για την περίοδο από 1 Φεβρουαρίου 2017 έως την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή θα κατέβαλλε πράγματι το εν λόγω ποσό, υπολογιζόμενους με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, ή, εάν αυτό δεν γινόταν δεκτό, με το επιτόκιο που θα έκρινε πρόσφορο το Γενικό Δικαστήριο, και με επικουρικό αίτημα την ακύρωση των δύο μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Επιτροπής της 26ης Ιανουαρίου 2017.

26 Τα δύο πρώτα αιτήματα της αγωγής της Printeos στηρίζονταν, κατά κύριο λόγο, στο άρθρο 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, και, επικουρικώς, στο άρθρο 266, πρώτο εδάφιο, στο άρθρο 268 και στο άρθρο 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, καθώς και στο άρθρο 41, παράγραφος 3, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

27 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η Printeos, αφενός, δήλωσε ότι παύει να στηρίζει το πρώτο αίτημα της αγωγής της στο άρθρο 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ως κύρια νομική βάση, υπό την έννοια του αυτοτελούς μέσου έννομης προστασίας, και, αφετέρου, επιβεβαίωσε ότι ο όρος «αντισταθμιστικοί τόκοι» που αναφέρεται στο αίτημα αυτό πρέπει να εκληφθεί ως αφορών τους «τόκους υπερημερίας» υπό την έννοια της σκέψης 30 της απόφασης της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83). Περαιτέρω, στο πλαίσιο αυτό, η Printeos ζήτησε να αυξηθεί η προσαύξηση του επιτοκίου αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, όπως διαλαμβάνεται στο πρώτο αίτημά της, στις 3,5 εκατοστιαίες μονάδες.

28 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε εν μέρει την αγωγή της Printeos και υποχρέωσε την Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, να αποκαταστήσει τη ζημία που υπέστη η εν λόγω εταιρία από τη μη καταβολή προς αυτή του ποσού των 184 592,95 ευρώ που της οφειλόταν για τόκους υπερημερίας για την περίοδο από τις 9 Μαρτίου 2015 έως την 1η Φεβρουαρίου 2017, δυνάμει του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, σε εκτέλεση της απόφασης

της 13ης Δεκεμβρίου 2016, Printeos κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-95/15, EU:T:2016:722). Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι η οφειλόμενη στην Printeos αποζημίωση προσαυξάνεται με τόκους υπερημερίας, υπολογιζόμενους με αφετηρία τη δημοσίευση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης και μέχρι πλήρους και ολοσχερούς εξόφλησης, βάσει του επιτοκίου αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένου κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, και απέρριψε κατά τα λοιπά την αγωγή.

29 Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, στις σκέψεις 55 έως 68 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, την ύπαρξη κατάφωρης παράβασης του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

30 Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο, αναφερόμενο, μεταξύ άλλων, στην απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, σκέψεις 29 και 30), επισήμανε, στη σκέψη 56 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι, σε περίπτωση ακύρωσης απόφασης που επιβάλλει πρόστιμο ή απόφασης που διατάσσει την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων, η νομολογία έχει δεχθεί το δικαίωμα του προσφεύγοντος σε επαναφορά του στην προγενέστερη της απόφασης αυτής κατάσταση, πράγμα που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την επιστροφή του κύριου ποσού που καταβλήθηκε αχρεωστήτως λόγω της ακυρωθείσας απόφασης, καθώς και την καταβολή τόκων υπερημερίας, δοθέντος ότι η καταβολή αυτή συνιστά μέτρο εκτέλεσης της ακυρωτικής απόφασης, υπό την έννοια του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, καθόσον αποσκοπεί στην καταβολή κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως για τη στέρηση της ικανοποιήσεως μιας απαιτήσεως και στην παρακίνηση του οφειλέτη να εκτελέσει, το συντομότερο δυνατόν, την ακυρωτική απόφαση.

31 Στις σκέψεις 60 έως 65 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε το ζήτημα αν η μη καταβολή τόκων υπερημερίας από την Επιτροπή προς την Printeos και η εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012 συνιστούσαν εκτέλεση της απόφασης της 13ης Δεκεμβρίου 2016, Printeos κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-95/15, EU:T:2016:722), που συνάδει προς τις απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Κατόπιν της εξέτασης αυτής, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 66 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι η Επιτροπή είχε εσφαλμένως εκτιμήσει ότι η εν λόγω διάταξη την εμπόδιζε να εκπληρώσει την απόλυτη και άνευ όρων υποχρέωσή της να καταβάλει τόκους υπερημερίας δυνάμει του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Το Γενικό Δικαστήριο πρόσθεσε ότι οι «[παραγόμενοι] τόκοι», υπό την έννοια του εν λόγω άρθρου 90, παράγραφος 4, στοιχείο α', δεν μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως «τόκοι υπερημερίας» ή ως κατ' αποκοπήν αποζημίωση, αλλά προσδιόριζαν αποκλειστικά την πραγματική θετική απόδοση της επένδυσης του εν λόγω ποσού.

32 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 67 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, όπως έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία, η Επιτροπή όφειλε, ως μέτρο εκτέλεσης της απόφασης της 13ης Δεκεμβρίου 2016, Printeos κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-95/15, EU:T:2016:722), όχι μόνο να επιστρέψει στην Printeos το κύριο ποσό του επίμαχου προστίμου, αλλά και να της καταβάλει τόκους υπερημερίας.

33 Στη σκέψη 68 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την επιχειρηματολογία της Επιτροπής με την οποία προβλήθηκε ενδεχόμενος αδικαιολόγητος πλουτισμός της Printeos λόγω της αρνητικής απόδοσης του κυρίου ποσού του επίμαχου προστίμου κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία αυτό είχε κατατεθεί στο ταμείο BUFI, με το σκεπτικό ότι μια τέτοια ερμηνεία ερχόταν ευθέως σε αντίθεση με την υπογραμμιζόμενη από τη νομολογία λογική της κατ' αποκοπήν αποζημίωσης με την επιδίκαση τόκων υπερημερίας.

34 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, στη σκέψη 69 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, την ύπαρξη κατάφωρης παράβασης του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ικανής να θεμελιώσει εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου του άρθρου αυτού, σε συνδυασμό με το άρθρο 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

35 Όσον αφορά τις λοιπές προϋποθέσεις θεμελιώσεως εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 71 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι η παράβαση εκ μέρους της Επιτροπής της υποχρέωσής της να καταβάλει τόκους υπερημερίας δυνάμει του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, είχε αρκούντως άμεση σχέση αιτίου προς αιτιατό με τη ζημία που υπέστη η αναιρεσείουσα, η οποία ισοδυναμούσε με απώλεια των εν λόγω τόκων υπερημερίας.

36 Όσον αφορά το ποσό της προς αποκατάσταση ζημίας, το Γενικό Δικαστήριο καθόρισε, με τη σκέψη 75 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το κύριο ποσό της αποζημίωσης σε 184 592,95 ευρώ, ποσό το οποίο αντιστοιχούσε στους τόκους υπερημερίας με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες, για την περίοδο από τις 9 Μαρτίου 2015 έως την 1η Φεβρουαρίου 2017. Το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε, στη σκέψη 73 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι η Printeos είχε αναφέρει το ποσό αυτό στο πρώτο αίτημα του δικογράφου της αγωγής της, χωρίς η Επιτροπή να το αμφισβητήσει.

37 Το αίτημα της Printeos, το οποίο υποβλήθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να αυξηθεί η προσαύξηση του επιτοκίου αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ σε 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, απορρίφθηκε από το Γενικό Δικαστήριο, το οποίο έκρινε, στη σκέψη 74 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι το αίτημα αυτό ήταν εκπρόθεσμο και αντίθετο προς την αρχή του αμετάβλητου των αιτημάτων των διαδίκων και ότι η αρχή ne ultra petita απαγόρευε στο Γενικό Δικαστήριο να επιδικάσει στην Printeos περισσότερα από αυτά που ζήτησε, όπως αυτά προέκυπταν από το πρώτο αίτημα του δικογράφου της αγωγής της.

38 Όσον αφορά το αίτημα επιδίκασης τόκων υπερημερίας στο πλαίσιο του δεύτερου αιτήματος, το Γενικό Δικαστήριο επιδίκασε στην Printeos, στη σκέψη 76 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τόκους υπερημερίας υπολογιζόμενους με αφετηρία τη δημοσίευση της απόφασης μέχρι την πλήρη εξόφληση από την Επιτροπή και με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες. Αντιθέτως, απέρριψε το ως άνω αίτημα καθόσον αφορούσε την επιδίκαση τόκων υπερημερίας από την 1η Φεβρουαρίου 2017.

Αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

39 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

– να κρίνει την υπόθεση επί της ουσίας και να απορρίψει ως αβάσιμο το αίτημα αποζημιώσεως της Printeos και την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 90, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012, την οποία προέβαλε η Printeos, καθώς και ως απαράδεκτο ή, επικουρικώς, ως αβάσιμο, το αίτημα ακύρωσης των δύο μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 26ης Ιανουαρίου 2017, και

– να καταδικάσει την Printeos στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας.

40 Η Printeos ζητεί από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

– εάν αυτό δεν γίνει δεκτό, να αποφανθεί επί της ουσίας και να δεχθεί το αίτημά της αποζημιώσεως, υποχρεώνοντας την Επιτροπή να της καταβάλει αποζημίωση ύψους 184 592,95 ευρώ πλέον τόκων υπερημερίας από την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής στην υπόθεση T-201/17, δηλαδή από τις 31 Μαρτίου 2017, μέχρι την πραγματική καταβολή των τόκων αυτών·

– επικουρικώς, σε περίπτωση απορρίψεως του αιτήματός της αποζημιώσεως, να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής, όπως περιλαμβάνεται στα δύο μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 26ης Ιανουαρίου 2017, και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας.

41 Με την ανταναίρεση, η Printeos ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει εν μέρει το σημείο 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, σχετικά με την προσαύξηση της αποζημίωσης των 184 592,95 ευρώ με τόκους υπερημερίας υπολογιζόμενους με αφετηρία τη δημοσίευση της εν λόγω απόφασης και να αποφανθεί επί της ουσίας, υποχρεώνοντας την Επιτροπή να καταβάλει τόκους υπερημερίας επί του ποσού αυτού, υπολογιζόμενους με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες, από την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής, δηλαδή από τις 31 Μαρτίου 2017, μέχρι την πραγματική καταβολή των τόκων αυτών, και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας.

42 Η Επιτροπή ζητεί να απορριφθεί η ανταναίρεση ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, ως αβάσιμη και να καταδικαστεί η Printeos στα συναφή δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

43 Προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η Επιτροπή προβάλλει πέντε λόγους αναιρέσεως, οι οποίοι αφορούν, ο πρώτος, προσβολή εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου των δικαιωμάτων άμυνας και παραβίαση της αρχής ne ultra petita, ο δεύτερος, εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, ο τρίτος, παράλειψη του Γενικού Δικαστηρίου να λάβει υπόψη το νέο κανονιστικό πλαίσιο στον τομέα του ανταγωνισμού, ο τέταρτος, πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά τις προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης και, ο πέμπτος, παραβίαση των αρχών της νομιμότητας και της ασφάλειας δικαίου.

44 Πρέπει να εξεταστεί, κατά πρώτον, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως, στη συνέχεια, από κοινού ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος, έπειτα ο πέμπτος λόγος και, τέλος, ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται προσβολή εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου των δικαιωμάτων άμυνας και παραβίαση της αρχής ne ultra petita

Επιχειρήματα των διαδίκων

45 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και προσέβαλε τα δικαιώματά της άμυνας καθόσον επέτρεψε στην Printeos να τροποποιήσει το αντικείμενο της διαφοράς. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και μέχρι το στάδιο των ερωτήσεων κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Printeos ζητούσε να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει ένα ποσό το οποίο χαρακτήριζε ως «αντισταθμιστικούς τόκους». Απαντώντας όμως σε σχετική ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, η Printeos χαρακτήρισε το ποσό αυτό ως «τόκους υπερημερίας».

46 Η Επιτροπή εκτιμά, ως εκ τούτου, ότι το Γενικό Δικαστήριο, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, δεν έλαβε υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την υποχρέωση του δικαστή της Ένωσης να εξετάζει τα αιτήματα διαδίκου όπως αυτά διατυπώθηκαν στα δικόγραφά του, χωρίς να μεταβάλει ούτε το αντικείμενο ούτε την ουσία της υποθέσεως, και αποφάνθηκε ultra petita.

47 Η Printeos δέχεται ότι προέβη στον επαναχαρακτηρισμό των τόκων που ζήτησε με την αγωγή της κατόπιν ρητής προσκλήσεως του Γενικού Δικαστηρίου, υπογραμμίζει όμως ότι επρόκειτο απλώς για τροποποίηση του νομικού χαρακτηρισμού των τόκων που ζήτησε, η οποία δεν επηρέασε το αιτητικό του δικογράφου της αγωγής της, με το οποίο ζητούσε την καταβολή 184 592,95 ευρώ, δηλαδή το ακριβές ποσό που διαλαμβάνεται στο διατακτικό της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

48 Διαπιστώνεται ότι, με την αγωγή της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η Printeos ζητούσε να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει το ποσό των 184 592,95 ευρώ ως τόκους, τους οποίους η ίδια χαρακτήρισε ως «αντισταθμιστικούς» και τους οποίους ισχυριζόταν ότι δικαιούται για την περίοδο από την ημερομηνία της προσωρινής καταβολής του προστίμου που της επιβλήθηκε με την απόφαση του 2014 μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού του προστίμου αυτού από την Επιτροπή.

49 Εντούτοις, όπως προκύπτει από τη σκέψη 32 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, απαντώντας σε προφορική ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Printeos επιβεβαίωσε ότι ο χρησιμοποιούμενος στην αγωγή της όρος «αντισταθμιστικοί τόκοι» έπρεπε να εκληφθεί ως αφορών τους «τόκους υπερημερίας», κατά την έννοια της απόφασης της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, σκέψη 30).

50 Κατά την Επιτροπή, η οποία στηρίζεται συναφώς, μεταξύ άλλων, στην απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018, Ori Martin κατά Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-463/17 P, EU:C:2018:411, σκέψη 18), το Γενικό Δικαστήριο, δεχόμενο τον εκ μέρους της Printeos επαναχαρακτηρισμό των τόκων που ζητούσε, επικύρωσε απαγορευόμενη τροποποίηση του αντικειμένου της διαφοράς, προσβάλλοντας τα δικαιώματα άμυνας της Επιτροπής και, ως εκ τούτου, αποφάνθηκε ultra petita.

51 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο τήρησε πράγματι την υποχρέωση, η οποία διαλαμβάνεται στη σκέψη 18 της απόφασης της 7ης Ιουνίου 2018, Ori Martin κατά Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-463/17 P, EU:C:2018:411), να εξετάσει τα αιτήματα και τους ισχυρισμούς που προέβαλε η ενάγουσα όπως διατυπώνονται στα δικόγραφά της, χωρίς να μεταβάλει ούτε το αντικείμενο ούτε την ουσία τους.

52 Πράγματι, το Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου να επιδικάσει στην Printeos τόκους τους οποίους χαρακτήρισε ως «τόκους υπερημερίας», στηρίχθηκε μόνον στα πραγματικά περιστατικά που προέβαλε η Printeos με το δικόγραφο της αγωγής της, δηλαδή στην προσωρινή καταβολή του επίμαχου προστίμου, στην ακύρωση της απόφασης του 2014 με την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2016, Printeos κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-95/15, EU:T:2016:722), και στην υποχρέωση της Επιτροπής να επιστρέψει, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης αυτής, το πρόστιμο που είχε καταβληθεί προσωρινά.

53 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο επιδίκασε στην Printeos, ως τόκους, το ακριβές ποσό που αυτή ζήτησε με την αγωγή της. Όπως προκύπτει από τη σκέψη 74 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, ως εκπρόθεσμο και αντίθετο προς την αρχή του αμετάβλητου των αιτημάτων των διαδίκων, το αίτημα της Printeos περί αυξήσεως του επιτοκίου που έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των ζητούμενων τόκων, σε σχέση με το επιτόκιο που ζητήθηκε με το δικόγραφο της αγωγής της.

54 Βεβαίως, το Γενικό Δικαστήριο έδωσε στους ζητηθέντες από την Printeos τόκους διαφορετικό χαρακτηρισμό από εκείνον που χρησιμοποίησε η Printeos. Ωστόσο, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Γενικό Δικαστήριο απλώς δέχθηκε ότι τα πραγματικά περιστατικά που προέβαλε η Printeos στοιχειοθετούν τον νομικό χαρακτηρισμό που θεώρησε κατάλληλο, σύμφωνα με την αρχή iura novit curia.

55 Συναφώς, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας αποσκοπεί στην καταβολή κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως για τη στέρηση της ικανοποιήσεως μιας απαιτήσεως και στην παρακίνηση του οφειλέτη να εκπληρώσει, το συντομότερο δυνατόν, την υποχρέωσή του να εξοφλήσει την απαίτηση αυτή (πρβλ. απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Commission κατά IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, σκέψη 30). Η εν λόγω υποχρέωση μπορεί να στοιχειοθετηθεί μόνον όταν η κύρια απαίτηση είναι βέβαιη ως προς το ποσό ή, τουλάχιστον, προσδιορίσιμη βάσει αποδεδειγμένων αντικειμενικών στοιχείων.

56 Όσον αφορά τους αντισταθμιστικούς τόκους, η εν λόγω κατηγορία τόκων αποσκοπεί στην αντιστάθμιση της παρέλευσης του χρόνου μέχρι τη δικαστική εκτίμηση του ύψους της ζημίας, ανεξαρτήτως κάθε καθυστέρησης καταλογιζόμενης στον οφειλέτη. Επομένως, η κατηγορία αυτή τόκων εμπίπτει στις διαφορές εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 266, δεύτερο εδάφιο, και του άρθρου 340 ΣΛΕΕ (απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, σκέψη 37).

57 Στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα πραγματικά περιστατικά που επικαλέσθηκε η Printeos με την αγωγή της, εφόσον θεωρηθούν αποδεδειγμένα, δικαιολογούσαν την υποχρέωση της Επιτροπής να καταβάλει στην εταιρία αυτή το ποσό που απαίτησε ως τόκους υπερημερίας, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 55 της παρούσας απόφασης, το

Γενικό Δικαστήριο δεν παραβίασε την αρχή ne ultra petita επαναχαρακτηρίζοντας το αίτημα καταβολής του εν λόγω ποσού ως αίτημα καταβολής τόκων υπερημερίας, πράγμα το οποίο, εξάλλου, επιβεβαίωσε και η ίδια η Printeos απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου.

58 Συγκεκριμένα, μολονότι ο δικαστής οφείλει να αποφαίνεται αποκλειστικώς επί των αιτημάτων των διαδίκων, στους οποίους απόκειται η οριοθέτηση του πλαισίου της διαφοράς, δεν οφείλει να λαμβάνει υπόψη μόνον τα επιχειρήματα που αυτοί προβάλλουν προς στήριξη των ισχυρισμών τους, διότι, σε αντίθετη περίπτωση, κινδυνεύει να θεμελιώσει την απόφασή του σε εσφαλμένες νομικές εκτιμήσεις (απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2010, Σουηδία κ.λπ. κατά API και Επιτροπής, C-514/07 P, C-528/07 P και C-532/07 P, EU:C:2010:541, σκέψη 65 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

59 Επομένως, οι περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως διαφέρουν από εκείνες της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2018, Ori Martin κατά Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-463/17 P, EU:C:2018:411), την οποία επικαλείται η Επιτροπή. Από τη σκέψη 23 της ως άνω απόφασης προκύπτει ότι στην υπόθεση εκείνη το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε το ζήτημα αν η εναγόμενη είχε υποπέσει σε πλημμέλεια διαφορετική από εκείνη που προέβαλε η ενάγουσα με την αγωγή της.

60 Αντιθέτως, όπως επισημάνθηκε, στην υπό κρίση υπόθεση, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε αποκλειστικώς στα πραγματικά περιστατικά που προέβαλε η Printeos για να της επιδικάσει το ακριβές ποσό που ζητούσε με την αγωγή της. Κατ' αυτόν τον τρόπο, δεν συναίνεσε σε απαγορευόμενη τροποποίηση του αντικειμένου της διαφοράς κατά τη διάρκεια της δίκης ούτε προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της Επιτροπής.

61 Ως εκ τούτου, ο υπό κρίση λόγος αναιρέσεως δεν είναι βάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δεύτερου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως, με τους οποίους προβάλλεται, αντιστοίχως, εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 266 ΣΛΕΕ και παράλειψη του Γενικού Δικαστηρίου να λάβει υπόψη το νέο κανονιστικό πλαίσιο στον τομέα του ανταγωνισμού

Επιχειρήματα των διαδίκων

62 Στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στις σκέψεις 55 και 56 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, το άρθρο 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ επέβαλλε στην Επιτροπή απόλυτη και άνευ όρων υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας από την ημερομηνία της προσωρινής καταβολής του επίμαχου προστίμου. Η ερμηνεία αυτή απορρέει από εσφαλμένη ερμηνεία της νομολογίας τόσο του Δικαστηρίου όσο και του ίδιου του Γενικού Δικαστηρίου.

63 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η Επιτροπή εκθέτει ότι από το άρθρο 266 ΣΛΕΕ προκύπτει ότι το θεσμικό όργανο του οποίου η πράξη κηρύχθηκε άκυρη οφείλει να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της ακυρωτικής δικαστικής απόφασης. Το άρθρο 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012 συνιστά μηχανισμό εφαρμογής της υποχρέωσης αυτής στις περιπτώσεις προστίμων που επιβλήθηκαν λόγω παράβασης των κανόνων του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, δεδομένου ότι εξέδωσε νέα απόφαση κατόπιν της ακύρωσης της απόφασης του 2014 και εφάρμοσε το άρθρο 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού όσον αφορά την επιστροφή του επίμαχου προστίμου, συμμορφώθηκε πλήρως προς

τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 266 ΣΛΕΕ. Κατά την άποψή της, υπό το πρίσμα του εν λόγω άρθρου 90, το οποίο θεσπίστηκε μετά τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), τα συμπεράσματα που συνήχθησαν από την ως άνω απόφαση πρέπει να διαφοροποιηθούν.

64 Η Επιτροπή φρονεί ότι, κατόπιν της ακύρωσης της απόφασης του 2014, όφειλε να καταβάλει τόκους υπερημερίας στην Printeos μόνο σε περίπτωση καθυστέρησης στην επιστροφή του καταβληθέντος από την Printeos προστίμου. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη, στη σκέψη 67 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, την ουσία και τον σκοπό των τόκων υπερημερίας, οι οποίοι αποσκοπούν στην παρακίνηση του οφειλέτη να εκπληρώσει αμελλητί την υποχρέωσή του πληρωμής. Το Γενικό Δικαστήριο συγχέει τους τόκους υπερημερίας με τους αντισταθμιστικούς τόκους, όπως μαρτυρεί η σκέψη 56 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, και προβαίνει, στη σκέψη 32 της απόφασης αυτής, σε εσφαλμένη ερμηνεία της σκέψης 30 της απόφασης της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83). Συναφώς, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι όφειλε να καταβάλει αντισταθμιστικούς τόκους μόνο σε περίπτωση διολίσθησης της αξίας του νομίσματος στο διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας καταβολής του προστίμου αυτού και της ημερομηνίας επιστροφής του. Εν προκειμένω, όμως, δεν υπήρξε τέτοια διολίσθηση.

65 Η Printeos αμφισβητεί την επιχειρηματολογία της Επιτροπής και δηλώνει ότι εμμένει στην ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012, την οποία είχε προβάλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

66 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, σε περίπτωση εισπραχθέντων κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης ποσών, από το δίκαιο αυτό απορρέει υποχρέωση επιστροφής των εν λόγω ποσών εντόκως (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουλίου 2012, Littlewoods Retail κ.λπ., C-591/10, EU:C:2012:478, σκέψη 26).

67 Τούτο ισχύει, ιδίως, όταν τα ποσά έχουν εισπραχθεί κατ' εφαρμογήν πράξης της Ένωσης η οποία κηρύχθηκε ανίσχυρη ή ακυρώθηκε από τον δικαστή της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2017, Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

68 Όσον αφορά, ειδικότερα, την ακύρωση από τα δικαστήρια της Ένωσης πράξης βάσει της οποίας καταβλήθηκε ένα ποσό στην Ένωση, το Δικαστήριο έκρινε ότι η καταβολή των τόκων υπερημερίας συνιστά μέτρο εκτέλεσης της ακυρωτικής απόφασης, υπό την έννοια του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, καθόσον αποσκοπεί στην καταβολή κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως για τη στέρηση της ικανοποιήσεως μιας απαιτήσεως και στην παρακίνηση του οφειλέτη να εκτελέσει, το συντομότερο δυνατόν, την ακυρωτική απόφαση (απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, σκέψη 30).

69 Επομένως, εκθέτοντας, κατ' ουσίαν, στις σκέψεις 55 και 56 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τις ίδιες εκτιμήσεις με εκείνες που εκτίθενται στις σκέψεις 66 έως 68 της παρούσας απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

70 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλεί η Επιτροπή από το άρθρο 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012, επισημαίνεται ότι, όπως έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 61 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, καθόσον πρόκειται για διάταξη του παράγωγου δικαίου, πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να συνάδει με τις διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου, ιδίως δε με το άρθρο 266 ΣΛΕΕ.

71 Ως εκ τούτου, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 66 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι το εν λόγω άρθρο 90 δεν εμπόδιζε την Επιτροπή να εκπληρώσει την υποχρέωσή της να καταβάλει τόκους υπερημερίας.

72 Συγκεκριμένα, το άρθρο 90, παράγραφος 2, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012 προβλέπει ότι η Επιτροπή επενδύει τα προσωρινά εισπραχθέντα ποσά σε χρηματοπιστωτικά στοιχεία, αποβλέποντας στην ασφάλεια και τη ρευστότητα των κεφαλαίων και παράλληλα στην επίτευξη θετικής απόδοσης της επένδυσης. Επιπλέον, κατά την παράγραφο 4, στοιχείο α′, του άρθρου αυτού, αν το επίμαχο πρόστιμο ή η επίμαχη κύρωση ακυρωθεί ή μειωθεί, μετά την εξάντληση όλων των ενδίκων μέσων, τα αχρεωστήτως εισπραχθέντα ποσά επιστρέφονται εντόκως.

73 Επομένως, δεν προκύπτει από το άρθρο 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012 ότι, όταν η Επιτροπή υποχρεούται να επιστρέψει το ποσό του προσωρινώς εισπραχθέντος προστίμου, απαλλάσσεται, εν πάση περιπτώσει, από την υποχρέωση να καταβάλει τόκους υπερημερίας για το ποσό αυτό.

74 Βεβαίως, εάν οι «τόκοι» τους οποίους η Επιτροπή οφείλει, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού, να καταβάλει στον ενδιαφερόμενο ταυτόχρονα με την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος από αυτόν κεφαλαίου είναι ίσοι ή μεγαλύτεροι από τους τόκους υπερημερίας που οφείλονται για το κεφάλαιο αυτό, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να καταβάλει στον ενδιαφερόμενο, επιπλέον των παραγόμενων τόκων, και τόκους υπερημερίας.

75 Τούτο όμως δεν ισχύει στην περίπτωση κατά την οποία το ποσό των τόκων είναι μικρότερο από το ποσό των οφειλόμενων τόκων υπερημερίας ή όταν δεν υφίστανται τόκοι, λόγω αρνητικής απόδοσης του επενδεδυμένου κεφαλαίου.

76 Στην περίπτωση αυτή, για να εκπληρώσει η Επιτροπή την απορρέουσα από το άρθρο 266 ΣΛΕΕ υποχρέωσή της, υποχρεούται να καταβάλει στον ενδιαφερόμενο τη διαφορά μεταξύ του ποσού των «τόκων», κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 4, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012, και του ποσού των τόκων υπερημερίας που οφείλονται για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία καταβολής του επίμαχου ποσού μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του.

77 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι δεν αμφισβητείται ότι δεν απέφερε τόκους η επένδυση από την Επιτροπή του ποσού του προστίμου που κατέβαλε η Printeos σε εκτέλεση της απόφασης του 2014, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να επιστρέψει εντόκως το ποσό αυτό στην Printeos, κατόπιν της ακύρωσης της απόφασης αυτής και ότι το άρθρο 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012 δεν αποτελεί συναφώς κώλυμα.

78 Ορθώς επίσης το Γενικό Δικαστήριο χαρακτήρισε τους τόκους αυτούς ως «τόκους υπερημερίας». Συγκεκριμένα, επρόκειτο για τόκους που έπρεπε να συνοδεύουν την καταβολή μιας κύριας απαίτησης, βέβαιης ως προς το ποσό της, συγκεκριμένα το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην Printeos με την απόφαση του 2014, το οποίο είχε καταβληθεί προσωρινώς και έπρεπε να της

επιστραφεί κατόπιν της ακύρωσης της απόφασης αυτής. Όπως προκύπτει από τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 55 της παρούσας απόφασης, οι οφειλόμενοι σε μια τέτοια περίπτωση τόκοι είναι τόκοι υπερημερίας.

79 Επομένως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, το Γενικό Δικαστήριο δεν συγχέει, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, τους τόκους υπερημερίας με τους αντισταθμιστικούς τόκους. Στο μέτρο που η κύρια απαίτηση που έπρεπε να επιστραφεί στην Printeos ήταν βέβαιη και δεν χρειαζόταν να εκτιμηθεί δικαστικά, από τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 56 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι δεν τίθεται εν προκειμένω ζήτημα καταβολής αντισταθμιστικών τόκων.

80 Οι ανωτέρω εκτιμήσεις δεν έρχονται σε αντίθεση με την απόφαση της 5ης Σεπτεμβρίου 2019, Ευρωπαϊκή Ένωση κατά Guardian Europe και Guardian Europe κατά Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-447/17 P και C-479/17 P, EU:C:2019:672), την οποία επικαλείται η Επιτροπή με τα δικόγραφά της.

81 Από τη σκέψη 56 της απόφασης αυτής προκύπτει ότι, για τον καθορισμό του ποσού των τόκων υπερημερίας που πρέπει να καταβληθούν σε επιχείρηση η οποία έχει καταβάλει πρόστιμο επιβληθέν από την Επιτροπή, κατόπιν της ακύρωσης του προστίμου αυτού, το εν λόγω θεσμικό όργανο οφείλει να εφαρμόσει το επιτόκιο που ορίζει συναφώς ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός 1268/2012. Η παραπομπή, όμως, αυτή στον κανονισμό 1268/2012 δεν αφορά το άρθρο 90, στο οποίο δεν διαλαμβάνεται κανένα επιτόκιο, αλλά το άρθρο 83, το οποίο καθορίζει το επιτόκιο για τις απαιτήσεις που δεν έχουν εξοφληθεί κατά τη λήξη της προθεσμίας.

82 Υπενθυμίζεται, εξάλλου, ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 54 της απόφασης της 5ης Σεπτεμβρίου 2019, Ευρωπαϊκή Ένωση κατά Guardian Europe και Guardian Europe κατά Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-447/17 P και C-479/17 P, EU:C:2019:672), στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η ως άνω απόφαση, η Επιτροπή είχε εκδώσει απόφαση περί επιστροφής στην οικεία επιχείρηση του μέρους του προστίμου που είχε ακυρωθεί από τον δικαστή της Ένωσης, πλέον τόκων υπερημερίας, το ποσό των οποίων δεν είχε αμφισβητηθεί από την εν λόγω επιχείρηση.

83 Το Δικαστήριο κλήθηκε μόνο να προσδιορίσει αν η μη αμφισβήτηση εμπόδιζε την εν λόγω επιχείρηση να ασκήσει αγωγή αποζημίωσης για την αποκατάσταση της ζημίας που προήλθε από τη στέρηση της δυνατότητας εκμετάλλευσης του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, η οποία δεν καλυπτόταν από το ποσό των τόκων υπερημερίας που όφειλε να καταβάλει η Επιτροπή, ερώτημα στο οποίο το Δικαστήριο απάντησε αρνητικά (απόφαση της 5ης Σεπτεμβρίου 2019, Ευρωπαϊκή Ένωση κατά Guardian Europe και Guardian Europe κατά Ευρωπαϊκής Ένωσης, C-447/17 P και C-479/17 P, EU:C:2019:672, σκέψη 64).

84 Δεν μπορεί να ευδοκιμήσει το επιχείρημα της Επιτροπής, κατά το οποίο η υποχρέωσή της επιστροφής του προσωρινώς καταβληθέντος προστίμου γεννήθηκε μόλις κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης περί ακυρώσεως του προστίμου αυτού, οπότε τόκοι υπερημερίας, υπολογιζόμενοι από την ημερομηνία της προσωρινής καταβολής του εν λόγω προστίμου, δεν μπορούν να συνιστούν παρακίνηση του οφειλέτη «να εκτελέσει, το συντομότερο δυνατόν, την ακυρωτική απόφαση», κατά την έννοια της σκέψης 30 της απόφασης της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83).

85 Αφενός, η παρακίνηση αυτή συνιστά τον έναν μόνο από τους δύο σκοπούς της καταβολής τόκων υπερημερίας τους οποίους εξέτασε το Δικαστήριο με την απόφαση εκείνη. Η καταβολή τόκων υπερημερίας από την ημερομηνία της προσωρινής καταβολής του επίμαχου προστίμου επιδιώκει

τον έτερο σκοπό που εξέτασε το Δικαστήριο, δηλαδή την κατ' αποκοπήν αποζημίωση της επιχείρησης που κατέβαλε το πρόστιμο για τη στέρηση της δυνατότητας εκμετάλλευσης των κεφαλαίων της κατά το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία της προσωρινής πληρωμής του εν λόγω προστίμου μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του.

86 Αφετέρου, η υποχρέωση, σε περίπτωση ακύρωσης απόφασης βάσει της οποίας είχε καταβληθεί προσωρινώς ένα ποσό, όπως το πρόστιμο που επιβλήθηκε για παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, να επιστραφεί το καταβληθέν ποσό πλέον τόκων υπερημερίας υπολογιζόμενων από την ημερομηνία καταβολής του ποσού αυτού συνιστά παρακίνηση του συγκεκριμένου θεσμικού οργάνου να επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή κατά την έκδοση τέτοιων αποφάσεων, οι οποίες ενδέχεται να συνεπάγονται την υποχρέωση του ιδιώτη να καταβάλει αμέσως σημαντικά ποσά.

87 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν.

Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται παραβίαση των αρχών της νομιμότητας και της ασφάλειας δικαίου

Επιχειρήματα των διαδίκων

88 Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και παραβίασε τις αρχές της νομιμότητας και της ασφάλειας δικαίου κρίνοντας ότι ήταν υποχρεωμένη να καταβάλει στην Printeos τόκους επί του επιστρεπτέου ποσού του προστίμου, υπολογιζόμενους επί διαφορετικής βάσης από εκείνη που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της απόφασης του 2014. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η διάταξη αυτή δεν αμφισβητήθηκε από την Printeos και κατέστη, επομένως, απρόσβλητη. Επιπλέον, η Επιτροπή επαναλαμβάνει την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε στο πλαίσιο του τρίτου και του τέταρτου λόγου αναιρέσεως, κατά την οποία δεν υποχρεούται να καταβάλει τόκους στην Printeos, καθόσον, αμέσως μετά την ακύρωση της απόφασης του 2014, επέστρεψε χωρίς καθυστέρηση το πρόστιμο που είχε καταβάλει η εταιρία αυτή και καθόσον δεν επήλθε διολίσθηση της αξίας του νομίσματος κατά το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία καταβολής του προστίμου αυτού μέχρι την ημερομηνία της επιστροφής του.

89 Η Printeos αμφισβητεί την επιχειρηματολογία της Επιτροπής και θεωρεί ότι ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

90 Πρέπει να απορριφθεί ευθύς εξαρχής, για τους λόγους που εκτέθηκαν στο πλαίσιο της εξέτασης του δεύτερου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η επιχειρηματολογία με την οποία η Επιτροπή προβάλλει, αφενός, ότι επέστρεψε χωρίς καθυστέρηση το πρόστιμο που κατέβαλε η Printeos μετά την ακύρωση της απόφασης του 2014 και, αφετέρου, ότι δεν υπήρξε διολίσθηση της αξίας του νομίσματος κατά το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας καταβολής του εν λόγω προστίμου και της ημερομηνίας επιστροφής του. Συγκεκριμένα, πρόκειται απλώς για επανάληψη των επιχειρημάτων που ήδη εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν στο πλαίσιο της ανάλυσης των δύο αυτών λόγων αναιρέσεως.

91 Το επιχείρημα της Επιτροπής κατά το οποίο, εφόσον το άρθρο 2, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της απόφασης του 2014 δεν αμφισβητήθηκε από την Printeos, ούτε ακυρώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο, δεν υποχρεούται να καταβάλει στην εταιρία τόκους, παρά μόνον υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012, το οποίο μνημονεύεται στο εν λόγω άρθρο 2, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεν μπορεί επίσης να ευδοκιμήσει.

92 Επισημαίνεται ότι το άρθρο 2, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της απόφασης του 2014 αφορά μόνον τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής από επιχείρηση την οποία αφορά η απόφαση αυτή, η επιχείρηση πρέπει να καλύψει το ποσό του προστίμου εμπροθέσμως είτε καταθέτοντας αποδεκτή χρηματική εγγύηση είτε καταβάλλοντας προσωρινά το ποσό του προστίμου σύμφωνα με το άρθρο 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012. Επομένως, η διάταξη αυτή δεν αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες, σε περίπτωση ακύρωσης της εν λόγω απόφασης, η Επιτροπή θα επιστρέψει εντόκως το ποσό του προστίμου που κατέβαλε προσωρινά η επιχείρηση.

93 Επιπλέον, το άρθρο 2, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της απόφασης του 2014 απλώς επαναλαμβάνει όσα ήδη απορρέουν από το άρθρο 90 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012. Όπως, όμως, προκύπτει από τη σκέψη 71 της παρούσας απόφασης, το άρθρο 90 δεν απαλλάσσει την Επιτροπή από την υποχρέωσή της να καταβάλει τόκους υπερημερίας σε επιχείρηση που βρίσκεται στην κατάσταση της Printeos.

94 Πράγματι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 68 της παρούσας απόφασης, η υποχρέωση της Επιτροπής, σε περίπτωση ακύρωσης απόφασης περί επιβολής προστίμου λόγω παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού, να επιστρέψει το ποσό του προστίμου που καταβλήθηκε προσωρινά, πλέον τόκων υπερημερίας για την περίοδο από την ημερομηνία της προσωρινής πληρωμής του προστίμου μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του, απορρέει ευθέως από το άρθρο 266 ΣΛΕΕ.

95 Επομένως, η Επιτροπή δεν έχει την αρμοδιότητα να θεσπίσει, με ατομική απόφαση, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα καταβάλει τόκους υπερημερίας σε περίπτωση ακύρωσης της απόφασης με την οποία επιβλήθηκε το προσωρινώς καταβληθέν πρόστιμο.

96 Ως εκ τούτου, ο πέμπτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τέταρτου λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά τις προϋποθέσεις θεμελίωσης της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης

Επιχειρήματα των διαδίκων

97 Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η άρνηση καταβολής τόκων επί του ποσού του προστίμου που επιβλήθηκε στην Printeos, για την περίοδο από την ημερομηνία της προσωρινής καταβολής του προστίμου αυτού μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του, συνιστούσε κατάφωρη παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, η οποία προκάλεσε στην Printeos βέβαιη και ποσοτικοποιήσιμη ζημία την οποία όφειλε να αποκαταστήσει.

98 Η Επιτροπή επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο αυτό, την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε στο πλαίσιο των λοιπών λόγων αναιρέσεως, κατά την οποία, αφενός, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 266 ΣΛΕΕ και δεν έλαβε επαρκώς υπόψη το άρθρο 90 του κατ'

εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012, καθώς και το άρθρο 2, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της απόφασης του 2014, το οποίο δεν αμφισβητήθηκε από την Printeos, και, αφετέρου, δεν υπήρξε διολίσθηση της αξίας του νομίσματος κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας καταβολής του επίμαχου προστίμου και της ημερομηνίας επιστροφής του.

99 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, η Printeos δεν απέδειξε ότι υπέστη ζημία λόγω της προσωρινής καταβολής του προστίμου που της επιβλήθηκε με την απόφαση του 2014. Ειδικότερα, η Printeos δεν προέβαλε, κατά τη διοικητική διαδικασία, αδυναμία πληρωμής του προστίμου αυτού ούτε απέδειξε ότι αναγκάστηκε για τον λόγο αυτόν να προσφύγει σε εξωτερική χρηματοδότηση. Η Επιτροπή υποστηρίζει, συναφώς, ότι, αντιθέτως προς όσα διαλαμβάνονται στη σκέψη 73 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ουδέποτε αποδέχθηκε το ποσό της αποζημίωσης που ζήτησε η Printeos, ούτε βέβαια τον λόγο βάσει του οποίου η Printeos ζητούσε το ποσό αυτό.

100 Η Printeos αμφισβητεί την επιχειρηματολογία της Επιτροπής και εκτιμά ότι ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

101 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, στο μέτρο που η Επιτροπή επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου αναιρέσεως, επιχειρήματα που προέβαλε στο πλαίσιο των λοιπών λόγων αναιρέσεως οι οποίοι έχουν ήδη εξεταστεί, τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να απορριφθούν με το ίδιο σκεπτικό που δικαιολογεί την απόρριψη εκείνων των λόγων αναιρέσεως.

102 Επομένως, πρέπει να εξεταστούν μόνον τα επιχειρήματα της Επιτροπής κατά τα οποία η παράλειψή της να καταβάλει τόκους υπερημερίας στην Printeos δεν συνιστά κατάφωρη παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ και δεν προκάλεσε σε αυτήν καμία ζημία.

103 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, όταν το περιθώριο εκτίμησης που διαθέτει το θεσμικό όργανο της Ένωσης είναι αισθητά μειωμένο ή και ανύπαρκτο, η απλή παραβίαση του δικαίου της Ένωσης μπορεί να αρκεί προς απόδειξη της υπάρξεως κατάφωρης παραβιάσεως του δικαίου αυτού, δυνάμενης να στοιχειοθετήσει εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης [αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2000, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, C-352/98 P, EU:C:2000:361, σκέψη 44, και της 19ης Απριλίου 2007, Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, C-282/05 P, EU:C:2007:226, σκέψη 47].

104 Από τις σκέψεις 67 και 68 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι, κατόπιν της ακύρωσης της απόφασης του 2014, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να επιστρέψει στην Printeos το ποσό του προστίμου που είχε καταβληθεί προσωρινά, πλέον τόκων υπερημερίας, και δεν διέθετε κανένα περιθώριο εκτιμήσεως ως προς το αν θα κατέβαλλε ή όχι τους τόκους αυτούς.

105 Εξάλλου, στο μέτρο που η Επιτροπή παρέλειψε να καταβάλει τους τόκους αυτούς στην Printeos, είναι προφανές ότι η Printeos υπέστη ζημία ίση προς το ποσό των μη εισπραχθέντων τόκων. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο υποχρεώνοντας την Επιτροπή να καταβάλει το ποσό αυτό.

106 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί, όπως και η αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της.

Επί της ανταναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

107 Η Printeos υπενθυμίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, αποφαινόμενο επί του δεύτερου αιτήματός της, αποφάσισε, στις σκέψεις 76 και 77 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, να της επιδικάσει τόκους υπερημερίας, υπολογιζόμενους με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες, επί του ποσού των 184 592,95 ευρώ, μόνο για το διάστημα από τη δημοσίευση της απόφασης αυτής έως την πλήρη εξόφληση από την Επιτροπή και όχι, όπως ζητούσε, από την 1η Φεβρουαρίου 2017, ημερομηνία επιστροφής του επίμαχου προστίμου.

108 Κατά την Printeos, για τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτίθενται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση σχετικά με τους τόκους υπερημερίας που αναλογούν στο προς επιστροφή ποσό του προστίμου, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει τόκους υπερημερίας επί της αποζημιώσεως των 184 592,95 ευρώ από την ημερομηνία επιστροφής του αχρεωστήτως καταβληθέντος προστίμου ή, το αργότερο, από την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής, ήτοι από τις 31 Μαρτίου 2017.

109 Η Printeos ζητεί, ως εκ τούτου, από το Δικαστήριο να της επιδικάσει τόκους υπερημερίας, με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, επί του ποσού των 184 592,95 ευρώ από την ημερομηνία καταθέσεως του δικογράφου της αγωγής στην υπόθεση T-201/17, ήτοι από τις 31 Μαρτίου 2017.

110 Η Επιτροπή απαντά, κυρίως, ότι η ανταναίρεση είναι απαράδεκτη, καθόσον συνεπάγεται τροποποίηση των αιτημάτων που υπέβαλε η Printeos ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

111 Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ανταναίρεση είναι αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί, δεδομένου ότι, για τους λόγους που εκτίθενται στην αίτησή της αναιρέσεως, η Printeos δεν δικαιούται τόκους. Προσθέτει ότι εσφαλμένως η Printeos υποστηρίζει ότι το ποσό των 184 592,95 ευρώ ήταν εκκαθαρισμένο, δεδομένου ότι το μόνο ποσό που ήταν εκκαθαρισμένο και προσδιορισμένο πριν από την άσκηση της αγωγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ήταν το ποσό του προστίμου που κατέβαλε προσωρινά η Printeos. Ως εκ τούτου, οι τόκοι που θα μπορούσε να παραγάγει το ποσό αυτό καθορίστηκαν μόνο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, κατά τα λοιπά όμως εσφαλμένως.

112 Κατά την Επιτροπή, οι τόκοι τους οποίους ζητεί η Printeos με το δεύτερο αίτημά της που υπέβαλε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου είναι τόκοι επί τόκων. Όπως προκύπτει δε από την απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, σκέψεις 54 και 76), η κεφαλαιοποίηση των τόκων δεν δικαιολογείται.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

113 Πρέπει να απορριφθεί ευθύς εξαρχής η ένσταση απαραδέκτου της ανταναίρεσης που προέβαλε η Επιτροπή.

114 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, με το δεύτερο αίτημά της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η Printeos ζητούσε να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει τόκους επί του ποσού των 184 592,95 ευρώ για την περίοδο από 1 Φεβρουαρίου 2017 έως την ημερομηνία της πραγματικής καταβολής του ποσού αυτού.

115 Η περίοδος αυτή εκτείνεται από τις 31 Μαρτίου 2017, ημερομηνία της καταθέσεως της αγωγής της Printeos ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, έως την ημερομηνία της πραγματικής καταβολής του ποσού που ζητήθηκε με την αγωγή αυτή.

116 Επομένως, η Printeos, ζητώντας από το Δικαστήριο, κατόπιν μερικής αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει τόκους επί του ποσού των 184 592,95 ευρώ για την περίοδο που μνημονεύεται στην προηγούμενη σκέψη, δεν τροποποίησε το αντικείμενο της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου διαφοράς. Η Printeos παραιτήθηκε απλώς από ένα μέρος του δεύτερου αιτήματός της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ήτοι από το μέρος που αφορούσε την καταβολή τόκων για την περίοδο από 1 Φεβρουαρίου έως 31 Μαρτίου 2017.

117 Συνεπώς, η ανταναίρεση είναι παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί επί της ουσίας. Ωστόσο, στο μέτρο που η Printeos αμφισβητεί την απόρριψη από το Γενικό Δικαστήριο του αιτήματός της περί καταβολής τόκων επί του κύριου ποσού που ζήτησε με την αγωγή της μόνο για την περίοδο μετά τις 31 Μαρτίου 2017, ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον η περίοδος αυτή.

118 Επισημαίνεται ότι, στη σκέψη 76 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι έπρεπε να επιδικαστούν στην Printeos τόκοι υπερημερίας, με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, υπολογιζόμενοι με αφετηρία τη δημοσίευση της απόφασης αυτής μέχρι την πλήρη εξόφληση από την Επιτροπή, μνημονεύοντας την απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2017, Gascogne Sack Deutschland και Gascogne κατά Ευρωπαϊκής Ένωσης (T-577/14, EU:T:2017:1, σκέψεις 178 και 179).

119 Στη σκέψη 77 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι έπρεπε να απορριφθεί το δεύτερο αίτημα της Printeos, στο μέτρο που αφορούσε την επιδίκαση τόκων υπερημερίας από την 1η Φεβρουαρίου 2017.

120 Επομένως, διαπιστώνεται ότι, πέραν της παραπομπής στις σκέψεις 178 και 179 της απόφασης της 10ης Ιανουαρίου 2017, Gascogne Sack Deutschland και Gascogne κατά Ευρωπαϊκής Ένωσης (T-577/14, EU:T:2017:1), το Γενικό Δικαστήριο δεν παρέθεσε καμία αιτιολογία για την απόρριψη του αιτήματος της Printeos που διαλαμβάνεται στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας απόφασης. Όπως προκύπτει, όμως, από τις σκέψεις 171 έως 173 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, η απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2017, Gascogne Sack Deutschland και Gascogne κατά Ευρωπαϊκής Ένωσης (T-577/14, EU:T:2017:1), αφορά περίπτωση διαφορετική από αυτή της παρούσας υπόθεσης, καθόσον στην απόφαση εκείνη είχαν επιδικαστεί αντισταθμιστικοί τόκοι από την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής, οπότε δεν ήταν δικαιολογημένη η επιδίκαση τόκων υπερημερίας για την ίδια περίοδο.

121 Εξάλλου, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, στις σκέψεις 54 και 76 της απόφασης της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), το Δικαστήριο δεν απέκλεισε τελείως την κεφαλαιοποίηση των τόκων που οφείλει να καταβάλει θεσμικό όργανο της Ένωσης, αλλά περιορίστηκε στη διαπίστωση ότι καμία ειδική περίσταση της υπόθεσης επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη δεν δικαιολογούσε μια τέτοια κεφαλαιοποίηση.

122 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται, αφενός, ότι η υποχρέωση της Επιτροπής να καταβάλει τόκους υπερημερίας επί της επιστροφής του ποσού του προστίμου που κατέβαλε προσωρινά η Printeos απορρέει από το άρθρο 266 ΣΛΕΕ και από τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου, ιδίως από την απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Επιτροπή κατά IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, σκέψεις 31 και 71).

123 Αφετέρου, από τις σκέψεις 22 και 25 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι η Printeos είχε σαφώς υπενθυμίσει στην Επιτροπή τις υποχρεώσεις που υπείχε από το άρθρο 266 ΣΛΕΕ και από τη σχετική νομολογία και είχε ζητήσει όχι μόνον την επιστροφή του ποσού του προστίμου που είχε καταβάλει προσωρινά, αλλά και την καταβολή τόκων επί του ποσού αυτού, από την ημερομηνία καταβολής του εν λόγω ποσού μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του. Ωστόσο, η Επιτροπή αρνήθηκε να καταβάλει τέτοιους τόκους και περιορίστηκε στην επιστροφή του ποσού του προστίμου.

124 Οι ειδικές αυτές περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης δικαιολογούσαν την κεφαλαιοποίηση των τόκων που ζήτησε η Printeos με την αγωγή της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Πράγματι, ελλείψει τέτοιας κεφαλαιοποιήσεως, η Printeos ουδόλως θα αποζημιωνόταν για τη στέρηση εκμετάλλευσης, κατά το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία της ασκήσεως της αγωγής της μέχρι την ημερομηνία δημοσιεύσεως της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, του ποσού των τόκων που δικαιούνταν, σύμφωνα με το άρθρο 266 ΣΛΕΕ, να εισπράξει συγχρόνως με την επιστροφή του ποσού του προστίμου που είχε καταβάλει προσωρινώς στην Επιτροπή, τούτο δε μολονότι είχε σαφώς ζητήσει από την Επιτροπή την καταβολή των εν λόγω τόκων, τους οποίους η Επιτροπή παρανόμως αρνήθηκε να καταβάλει.

125 Επομένως, απορρίπτοντας, στη σκέψη 77 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το δεύτερο αίτημα της Printeos, για το χρονικό διάστημα μετά τις 31 Μαρτίου 2017, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

126 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτή η ανταναίρεση και να αναιρεθεί το σημείο 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

127 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Δικαστήριο μπορεί, σε περίπτωση αναιρέσεως της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου, να αποφανθεί το ίδιο αμετακλήτως επί της διαφοράς, όταν αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση.

128 Τούτο συμβαίνει, εν προκειμένω, όσον αφορά το δεύτερο αίτημα της αγωγής της Printeos.

129 Για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 122 έως 124 της παρούσας απόφασης, πρέπει να γίνει δεκτό το δεύτερο αίτημα της αγωγής της Printeos και να της επιδικαστούν τόκοι υπερημερίας επί του ποσού των 184 592,95 ευρώ από τις 31 Μαρτίου 2017 μέχρι την ημερομηνία της πλήρους εξόφλησης από την Επιτροπή, με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 83, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 1268/2012.

Επί των δικαστικών εξόδων

130 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αυτό αποφαίνεται επί των εξόδων. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

131 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Printeos ζήτησε να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και αυτή ηττήθηκε, η Επιτροπή πρέπει να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Printeos τόσο κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία στην υπόθεση T-201/17 όσο και κατά την διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**

2) **Αναιρεί το σημείο 2 του διατακτικού της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 12ης Φεβρουαρίου 2019, Printeos κατά Επιτροπής (T-201/17, EU:T:2019:81).**

3) **Υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταβάλει στην Printeos SA τόκους, βάσει του επιτοκίου που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τις κύριες πράξεις της αναχρηματοδότησης προσαυξημένου κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες, επί του ποσού των 184 592,95 ευρώ, για την περίοδο από τις 31 Μαρτίου 2017 μέχρι την ημερομηνία της πλήρους εξόφλησης.**

4) **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει, πέραν των δικαστικών της εξόδων κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία στην υπόθεση T-201/17 και κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Printeos SA στις ίδιες αυτές διαδικασίες.**

(υπογραφές)